Gemeente Voorschoten

Voorstel aan de Raad

Zaaknummer:	Z/48022/322128
Datum collegebesluit:	1 november 2022
Datum commissievergadering:	24 november 2022
Datum raadsvergadering:	8 december 2022

Soort Voorstel:	Adviesnota
Onderwerp:	Omklappen sociaal domein Leidse regio onderdeel jeugd
Portefeuillehouder:	Wethouder De Bruijn
Programma:	6. sociaal domein

Kernboodschap:

Met dit besluit wordt besloten of de gemeente Voorschoten per 1 januari 2024 voor de gezamenlijke inkoop en afstemming van beleid jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering tegen voor de raad acceptabele kosten een overstap maakt van de jeugdhulpregio Haaglanden naar de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland.
Dit uitgaande van zorgcontinuïteit voor betrokken jeugdigen en een zorgvuldig proces voor alle betrokken partijen; alle gemeenten, beide serviceorganisaties, jeugdhulpinstellingen en gecertificeerde instellingen.

Samenwerking voor wat betreft de inkoop en afstemming van beleid jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering betekent dat de Gemeenschappelijke Regeling (bedrijfsvoeringorganisatie) Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland de technische inkoop, contractmanagement, informatievoorziening, administratie en betalingen gaat doen en dat het (inkoop)beleid jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (sub) regionaal wordt afgestemd met de gemeenten van de Leidse regio.
Het college en/of de raad Voorschoten blijven het (sub) regionaal afgestemde (inkoop)beleid vaststellen.

De gemeentelijke toegang 0-100 (jeugd en Wmo) voor inwoners uit Voorschoten blijft lokaal belegd via Voorschoten Voor Elkaar.

Bijlagen:

Bijlage 1 zorglandschap jeugd
Bijlage 2 raadsbesluit verder onderzoek overstap jeugd
Bijlage 3 omklappen sociaal domein analyse onderdeel jeugd
Bijlage 4 regionale visie jeugdhulp Holland Rijnland
Bijlage 5 Gemeenschappelijke Regeling Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland
Bijlage 6 samenwerkingshandvest governance jeugdhulp Holland Rijnland
Bijlage 7 governance kort jeugdhulp Holland Rijnland
Bijlage 8 lokale toegang 0-100 Voorschoten onderdeel jeugd
Bijlage 9 begrotingswijziging overstap jeugd 2023

Beslispunten

1. Voor de gezamenlijke inkoop en afstemming van beleid van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering met ingang van 1 januari 2024 in plaats van met de jeugdhulpregio Haaglanden, te gaan samenwerken met de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland en het college opdracht te geven tot het verder uitwerken van:
    a. Uittreden uit het programmabureau Jeugd Haaglanden per 31 december 2023;
    b. Uittreden uit de Gemeenschappelijke Regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden per 31 december 2023;
    c. Opzeggen van de huidige contracten jeugdhulp en jeugdPlus met de betrokken jeugdhulporganisaties en jeugdbescherming en jeugdreclassering met de betrokken gecertificeerde instellingen via de Haaglandensamenwerking per 31 december 2023;
    d. Toetreden tot het programma jeugd Leidse regio per 1 januari 2024;
    e. Toetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland per 1 januari 2024;
    f. Toetreden tot de contracten jeugdhulp met de betrokken jeugdhulporganisaties en jeugdbescherming en jeugdreclassering met de betrokken gecertificeerde instellingen via de Holland Rijnlandsamenwerking per 1 januari 2024.
2. In 2023 een incidenteel bedrag van € 646.000 beschikbaar te stellen door verhoging van de lasten op Programma 6;
3. De lasten te dekken middels een onttrekking uit de Bestemmingsreserve Sociaal Domein;
4. De Programmabegroting 2023 te wijzigen conform de bij dit besluit horende begrotingswijziging;
5. De financiële consequenties voor 2024 en verder te verwerken in bij de Kadernota 2024.

Relatie met:	Visie ‘Een zelfstandig Voorschoten in de Leidse regio, spoor sociaal domein’ 2019 Coalitieakkoord 2022-2026 Voorschoten in verbinding vooruit

Adviesnota aan de Raad

Inleiding en samenvatting

Voorschoten wil, op basis van de visie 'Een zelfstandig Voorschoten in de Leidse regio' uit 2019 en ook het Coalitieakkoord 2022-2026 'Voorschoten in verbinding vooruit', de focus voor het sociaal domein verleggen naar de Leidse regio.

De gemeente Voorschoten heeft de samenwerking op het gebied van het sociaal domein nu nog versnipperd georganiseerd, met delen in de Leidse/Holland Rijnland regio en in de regio Haaglanden. De onderdelen gezamenlijke inkoop en afstemming van beleid jeugd en (uitvoering) Werk&Inkomen zijn nu nog georganiseerd via verschillend samengestelde samenwerkingsconstructies in de regio Haaglanden. De gezamenlijke inkoop en afstemming van Wmo ondersteuning wordt al overgebracht.

Het overbrengen van deze taken Wmo, jeugd en Werk&Inkomen, wordt het omklappen sociaal domein naar de Leidse regio genoemd. Het omklappen sociaal domein naar de Leidse regio is in de basis een verandering van samenwerkingspartners.

De gemeente Voorschoten verwacht hiermee de sturing binnen, en op termijn tussen, de kolommen (verder) te bevorderen. De verwachting is dat dit de zorg aan inwoners ten goede komt en meer eenduidigheid biedt aan betrokken organisaties en professionals.

In 2020 heeft de raad de startnotitie omklappen sociaal domein Leidse regio vastgesteld. Met dit besluit is vastgesteld dat het scenario *gedifferentieerd samenwerken* uit het rapport onderzoek verlegging koers sociaal domein naar de Leidse regio van Radar uit 2019, het meest haalbaar is. Dit scenario is daarom verder uitgewerkt. Dit betekent dat per onderdeel keuzes voor samenwerking worden gemaakt. Bij weging wordt ervan uitgegaan dat taken worden overgebracht onder de voorwaarde dat bij een overstap kwaliteit minimaal vergelijkbaar wordt gerealiseerd en tegen voor de raad acceptabele kosten. Uitgangspunten van Voorschoten zijn hierbij een zorgvuldig proces voor betrokken partners en zorgcontinuïteit voor cliënten.

De stand van zaken van het omklappen sociaal domein is als volgt.

Dit voorstel richt zich op het onderdeel jeugd.

In december 2020 heeft de raad besloten in te stemmen met verder onderzoek door het college naar de deelname aan de inkoopsamenwerking jeugdhulp via de Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap (TWO) Holland Rijnland en afstemming van beleid jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering met de Leidse regio/Holland Rijnland regio.
Op basis van een inventarisatie op de drie onderdelen beleidsregie en governance, kwaliteit toegang/dienstverlening/toegankelijkheid en dienstverlening/bedrijfsvoering, heeft de raad vastgesteld dat bij een eventuele overstap voor jeugd de kwaliteit op deze drie onderdelen minimaal vergelijkbaar kan worden gerealiseerd, er kwalitatief gezien geen belemmeringen zijn, maar juist sprake is van de vastgestelde voordelen bij een eventuele overstap. Tegelijkertijd is vastgesteld dat een definitieve financiële weging nog niet viel te maken en dat er verder onderzoek en overleg met betrokken partijen nodig was.

De afgelopen periode is verder onderzoek en overleg uitgevoerd.

In de periode medio 2021 tot maart 2022 is overleg gevoerd met de gemeente Leiden en GR Servicepunt 71. Er is onderzoek gedaan naar het opstellen van een plan van aanpak voor een verkenning naar het beleggen van de uitvoering van Werk&Inkomen voor Voorschoten bij de gemeente Leiden en bedrijfsvoeringaspecten Wmo en Jeugd gezien de (voorgenomen) gezamenlijke inkoop en afstemming van beleid op deze onderdelen. In maart 2022 hebben

beide colleges besloten dit onderzoek stil te leggen tot medio 2023. Dit vanwege complexiteit op het gebied van bedrijfsvoering bij beide gemeenten. De gemeente Leiden gaat Servicepunt 71 weer onderdeel van haar organisatie maken en er wordt gewerkt aan een nieuw ICT - en een betalingssysteem. De gemeente Voorschoten gaat inventariseren op welke onderdelen bedrijfsvoering zij wil gaan samenwerken en waar een knip ligt tussen een minimaal benodigd niveau en een optimaal niveau voor samenwerking sociaal domein. Hierbij moet ook rekening worden gehouden dat de gemeente Wassenaar taken ICT in gastheerschap uitvoert voor Voorschoten en dat gebruik wordt gemaakt van applicaties van Leidschendam-Voorburg voor alle onderdelen Werk&Inkomen, Wmo en Jeugd. Het college heeft vastgesteld dat het verstandig lijkt per onderdeel in tempo te differentiëren. Vastgesteld is ook dat na de vorming van een nieuw college Voorschoten, verder koers wordt bepaald voor het omklappen en specifiek voor de onderdelen Werk&Inkomen en Jeugd. Dit ook gezien het wisselen van de colleges van alle betrokken partners.

Er is daarnaast ook overleg opgestart met alle betrokken partners jeugd, zowel de betrokken gemeenten, de Gemeenschappelijke Regeling Serviceorganisatie Jeugdhulp Haaglanden, de gemeenten van de Leidse regio, die van Holland Rijnland en de Gemeenschappelijke Regeling Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (opvolger van de TWO opvolger van de TWO, die via een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeenten, onder de GR Holland Rijnland viel). Een eventuele integrale overstap jeugd was daarbij het uitgangspunt. Een eventuele integrale overstap is niet alleen gewenst, maar ook noodzakelijk vanwege operationele haalbaarheid (berichtenverkeer tussen de gemeenten en aanbieders kan maar in één regio worden georganiseerd). Onderwerpen van onderzoek waren een integrale overgang van de contracten met de jeugdhulpaanbieders en de gecertificeerde instellingen, een overgang tussen de serviceorganisaties (inkoopsamenwerkingen) en de programmaorganisaties van de gemeenten (beleidssamenwerking), de organisatie van de administratie, het berichtenverkeer, ICT en eventuele incidentele kosten. Voor wat betreft ICT is ook rekening gehouden met gastheerschap door Wassenaar.

De uitkomsten van dit onderzoek zijn nu beschikbaar en er is pro forma bestuurlijk commitment over afspraken bij een eventuele overstap voor jeugd per 1 januari 2024 vanuit beide regio’s gerealiseerd, alles samengevat:

- Eerder is door de raad vastgesteld dat er kwalitatieve voordelen zijn bij een eventuele overstap naar de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland voor de gezamenlijke inkoop en afstemming van beleid jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering en deze gelden nog steeds:
    - Meer potentie voor sub regionale sturingskracht en stroomlijnen van de kostenontwikkeling jeugdhulp richting verwijzers, jeugdhulpaanbieders en lokale partners;

- Eenvoudiger verbindingen leggen tussen aansluiting jeugdhulp en onderwijs door de gezamenlijke inkoop van het segment onderwijs en gezamenlijk optrekken met het onderwijs en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs;
- De mogelijkheid aan te sluiten bij het realiseren van een eenduidige regionale crisisinfrastructuur en op termijn een integrale crisisdienst voor volwassenen en jeugdigen georganiseerd op het niveau van Hollands Midden en meer eenduidigheid te bieden voor cliënten, verwijzers en aanbieders;
- De mogelijkheid tot financieel strenger sturen door, naast het gebruik van budgetplafonds per aanbieder, ook cliëntstops toe te passen. Door toepassing van een 'nee tenzij' regeling voor acute zorgvraag van individuele jeugdigen, kan, met akkoord van de betreffende gemeente (via beoordeling door de jeugdconsulenten), zorg worden ingezet en bekostigd boven de maximale bestedingsruimte van een aanbieder. Hierbij zijn de regionale vereveningsafspraken nog van toepassing (profijtbeginsel met een budgetzekerheid gedurende het jaar (kalenderjaar min 1)). Dit vraagt wel inzet van de jeugdconsulenten omdat zij deze casuïstiek moeten beoordelen;
- Op het gebied van transformatie en stroomlijnen van de kostenontwikkelingen de mogelijkheid om bij projecten gericht op een betere verbinding tussen jeugdhulp en onderwijs met andere gemeenten op te trekken. Voorschoten blijft natuurlijk bereid om ervaringen met pilots, zoals bijvoorbeeld die van de Ondersteuner Jeugd en Gezin Voorschoten, te delen;
- Voor wat betreft het versterken van veiligheid binnen het lokale team en verbeteren van de ketensamenwerking en stroomlijnen van de kostenontwikkelingen is Voorschoten natuurlijk bereid de opgedane ervaringen, vanuit het programma Beter Samenspel tussen lokale teams en de gecertificeerde instellingen, te delen met andere gemeenten;
- Door bundeling in één regio van zowel inkoop jeugdhulp, als inkoop Wmo ontstaan op termijn meer sturingskracht en mogelijkheden voor een complementair aanbod, geharmoniseerde tarieven en een soepelere overgang 16-27 jaar en
- Door bundeling van samenwerking in één regio op het gebied van samenwerking sociaal domein ontstaan er meer mogelijkheden tot sturing binnen en, op termijn, tussen de kolommen sociaal domein, eventueel ontstaan ook meer mogelijkheden om als een geheel richting andere bestuurslagen op te trekken.

- De ambities van de regionale visies jeugdhulp van de jeugdhulpregio Haaglanden en die van Holland Rijnland zijn vergelijkbaar.
- Met de aanpassing van de governance afspraken en de wijziging van de juridische constructie van de inkoopsamenwerking naar een GR bedrijfvoeringsregeling Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland door de jeugdhulpregio Holland Rijnland zijn meer

heldere rollen en verantwoordelijkheden tussen beleid en inkoop ontstaan en wordt de kader stellende rol van de raad (nog) meer gewaarborgd.

- Er is pro forma bestuurlijk commitment gerealiseerd met de gemeenten van de jeugdhulpregio Haaglanden over afspraken over uittreden GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (inkoopsamenwerking) en programmabureau Haaglanden (beleidssamenwerking) per 31 december 2023.
- Uittreden uit de GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (inkoopsamenwerking) per 31 december 2023 vraagt besluitvorming uiterlijk 31 december 2022 om aan te sluiten bij de formele opzegtermijn van een kalenderjaar van deze GR.
- Juridisch gezien sluit een overstap per 1 januari 2024 aan bij de beëindiging van de huidige met jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen gesloten contracten per 31 december 2023.
- Er is pro forma bestuurlijke commitment gerealiseerd met de gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland over afspraken over toetreden tot de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (inkoopsamenwerking) en de gemeenten van de sub jeugdhulpregio Leidse regio over afspraken over toetreden tot het Jeugdteam Leidse regio (beleidssamenwerking) per 1 januari 2024.
- Toetreden tot de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (inkoopsamenwerking) is formeel mogelijk en de gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland hebben het voornemen om deze in de loop van 2023 aan te passen uiterlijk per 1 januari 2024. Dat vraagt nog besluitvorming van alle 13 betrokken colleges en gemeenteraden.
- Er is inkoop technisch de mogelijkheid om toe te treden tot de huidige contracten jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering van de gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland per 1 januari 2024.
- De beoogde overstap van jeugdhulpregio heeft als primaire insteek meer mogelijkheden tot sturing binnen de kolom jeugd en, op termijn, tussen de kolommen sociaal domein te realiseren, maar sturing en stroomlijning van de kostenontwikkeling is urgent en noodzakelijk voor Voorschoten en daarom hebben de wijze van sturing met budgetplafonds per aanbieder, meer stringente uitvoering van het contractmanagement en de gehanteerde tariefdifferentiatie binnen de producten op opleidingsniveau van de Leidse regio/Holland Rijnland de voorkeur.

Aan een overstap naar de andere samenwerking zijn financiële consequenties verbonden, zowel structureel als incidenteel. Onderstaande tabel geeft dit beknopt weer.

Structureel effect *(+ = voordeel, - = nadeel)*		**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
S1	Besparing op Zorg in Natura	357.000	668.000	668.000	668.000
S2	Besparing op capaciteit uitvoering	61.000	61.000	61.000	61.000
S3	Bijdrage aan de GR SOZ HR	-121.000	-121.000	-121.000	-121.000
S4	Efficiencyverlies capaciteit beleid	-39.000	-39.000	-39.000	-39.000
S5	Bijdrage aan de sub regio Leidse regio	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
	Totaal	**258.000**	**569.000**	**569.000**	**569.000**

Incidenteel effect		**2023/2024**
I1	Uittreding GR SBJH en PB	-244.000
I2	Toetreden GR SOZ HR	-118.000
I3	Toetreden subregio Leidse regio	0
I4	Projectorganisatie intern Voorschoten	-371.000
I5	Besluitvorming GR SOZ HR	PM.
I6	Inzet traject HR	PM.
I7	Onvoorzien	-74.000
	Totaal	**-807.000**

Conclusie
Op basis van de huidige gegevens en gehanteerde rekenmethode, is de verwachting dat een overstap naar de nieuwe jeugdhulpregio een structurele ruimte in de begroting zal opleveren van € 569.000. Deze besparing zit voornamelijk in de kostenbesparing op de Zorg in Natura, waarbij al een flinke afslag is genomen op de potentiële besparing.
Om de overstap te realiseren, moeten er incidenteel kosten worden gemaakt welke worden geraamd op totaal € 807.000. Omdat dit incidentele kosten betreft, kunnen deze worden gedekt middels inzet van een reserve. De reserve sociaal domein heeft voldoende saldo om deze lasten te kunnen dekken. Verwacht wordt dat deze kosten in 2 jaar tijd kunnen worden terugverdiend.

Bij dit voorstel is een begrotingswijziging opgenomen waarmee de incidentele lasten inclusief dekking op de begroting worden gebracht. Naar verwachting valt 80% (€ 646.000) in 2023 en 20% (€ 161.000) in 2024. De bijgevoegde begrotingswijziging wijzigt de begroting 2023. Het resterende deel voor 2024 wordt bij de Kadernota 2024 verwerkt. Het structureel effect is niet opgenomen in deze wijziging. Bij een positief besluit op dit voorstel wordt dit op zijn vroegst bij de Kadernota 2024 verwerkt.

Er wordt geadviseerd te besluiten als raad over een eventuele integrale overstap voor jeugd per 1 januari 2024 en of dit tegen voor de raad acceptabele kosten kan. Gezien de samenloop van alle omstandigheden, het gerealiseerde pro forma bestuurlijke commitment met beide regio's en rekening houdend met formele termijnen van vastgestelde afspraken, is een besluit over een eventuele overstap nu opportuun. Uitstel van een besluit lijkt onwenselijk, de financiële impact wijzigt niet (wordt mogelijk alleen nog maar meer), het momentum is in de jeugdhulpregio Holland Rijnland aanwezig door de voorgenomen wijziging van de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland en omdat de verkenning al enige tijd loopt, is het belangrijk om duidelijkheid te bieden richting alle betrokken partners.

Dit voorstel is verbonden met programma 6 sociaal domein, taakveld 6.72 maatwerkvoorzieningen 18- en 6.82 geëscaleerde zorg 18-. In het coalitieakkoord 2022-2026 'Voorschoten in verbinding vooruit' is de wens tot het verleggen van de focus op het sociaal domein naar de Leidse regio opgenomen.

Beoogd effect
Een raadsbesluit realiseren of de gemeente Voorschoten per 1 januari 2024 voor de gezamenlijke inkoop en afstemming van beleid jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering tegen voor de raad acceptabele kosten een overstap maakt van de jeugdhulpregio Haaglanden naar de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland.
Dit uitgaande van zorg continuïteit voor betrokken jeugdigen en een zorgvuldig proces voor alle betrokken partijen; alle gemeenten, beide serviceorganisaties, jeugdhulpinstellingen en gecertificeerde instellingen.

Samenwerking voor wat betreft de inkoop en afstemming van beleid jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering betekent dat de Gemeenschappelijke Regeling (GR bedrijfsvoeringorganisatie) Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland de technische inkoop, contractmanagement, informatievoorziening, administratie en betalingen gaat doen en dat het (inkoop)beleid jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering sub regionaal wordt afgestemd met de gemeenten van de Leidse regio.
Het college en/of raad Voorschoten blijven ook in deze samenwerking het sub regionaal afgestemde (inkoop)beleid vaststellen.

De gemeentelijke toegang 0-100 (jeugd en Wmo) voor inwoners uit Voorschoten blijft lokaal belegd via Voorschoten Voor Elkaar.

Argumenten

1.1 Eerder is door de raad vastgesteld dat er kwalitatieve voordelen zijn bij een eventuele overstap naar de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland voor de gezamenlijke inkoop en afstemming van beleid jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering en deze gelden nog steeds.

In bijlage 1 is een plaatje van het zorglandschap bijgevoegd waaruit duidelijk wordt dat een overstap van jeugdhulpregio concreet betekent dat met een andere set van gemeenten regionaal beleid wordt afgestemd (van Haaglanden naar Leidse/Holland Rijnland regio) en met een andere serviceorganisatie (van GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden naar GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering wordt ingekocht.

In de eerste fase van het onderzoek naar een eventuele overstap is een vergelijking van de samenwerking in de huidige Haaglandse en beoogde Leidse/Holland Rijnland gemaakt. Op basis van een inventarisatie op de drie onderdelen beleidsregie en governance, kwaliteit toegang/dienstverlening/toegankelijkheid en dienstverlening/bedrijfsvoering, heeft de raad vastgesteld dat de kwaliteit op deze drie onderdelen minimaal vergelijkbaar kan worden gerealiseerd, er kwalitatief gezien geen belemmeringen zijn, maar juist sprake is van de vastgestelde voordelen bij een eventuele overstap. Als voordelen van deze eventuele overstap jeugd zijn vastgesteld:

- Meer potentie voor sub regionale sturingskracht en stroomlijnen van de kostenontwikkeling jeugdhulp richting verwijzers, jeugdhulpaanbieders en lokale partners;
- Eenvoudiger verbindingen leggen tussen aansluiting jeugdhulp en onderwijs door de gezamenlijke inkoop van het segment onderwijs en gezamenlijk optrekken met het onderwijs en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs;
- De mogelijkheid aan te sluiten bij het realiseren van een eenduidige regionale crisisinfrastructuur en op termijn een integrale crisisdienst voor volwassenen en jeugdigen georganiseerd op het niveau van Hollands Midden en meer eenduidigheid te bieden voor cliënten, verwijzers en aanbieders;
- De mogelijkheid tot financieel strenger sturen door, naast het gebruik van budgetplafonds per aanbieder, ook cliëntstops toe te passen. Door toepassing van een ‘nee tenzij’ regeling voor acute zorgvraag van individuele jeugdigen, kan, met akkoord van de betreffende gemeente (via beoordeling door de jeugdconsulenten), zorg worden ingezet en bekostigd boven de maximale bestedingsruimte van een aanbieder. Hierbij zijn de regionale vereveningsafspraken nog van toepassing (nog profijtbeginsel met een budgetzekerheid gedurende het jaar (kalenderjaar min 1)). Dit vraagt wel inzet van de jeugdconsulenten omdat zij deze casuïstiek moeten beoordelen;
- Op het gebied van transformatie en stroomlijnen van de kostenontwikkelingen de mogelijkheid om bij projecten gericht op een betere verbinding tussen jeugdhulp en onderwijs met andere gemeenten op te trekken. Voorschoten blijft natuurlijk bereid om

ervaringen met pilots, zoals bijvoorbeeld die van de pilot Ondersteuner Jeugd en Gezin Voorschoten, te delen;
- Voor wat betreft het versterken van veiligheid binnen het lokale team en verbeteren van de ketensamenwerking en stroomlijnen van de kostenontwikkelingen is Voorschoten natuurlijk bereid de opgedane ervaringen, vanuit het programma Beter Samenspel tussen lokale teams en de Gecertificeerde instellingen, te delen met andere gemeenten;
- Door bundeling in één regio van zowel inkoop jeugdhulp, als inkoop Wmo ontstaan op termijn meer sturingskracht en mogelijkheden voor een complementair aanbod, geharmoniseerde tarieven en een soepelere overgang 16-27 jaar en
- Door bundeling van samenwerking in één regio op het gebied van samenwerking sociaal domein ontstaan er meer mogelijkheden tot sturing binnen en, op termijn, tussen de kolommen sociaal domein, eventueel ontstaan ook meer mogelijkheden om als een geheel richting andere bestuurslagen op te trekken.

Deze vastgestelde voordelen gelden nog steeds. In bijlage 2 en 3 zijn het raadsvoorstel en -besluit verder onderzoek naar een eventuele overstap en de analyse omklappen sociaal domein onderdeel jeugd uit december 2020 ter informatie bijgevoegd.

1.2 Het voorstel sluit aan bij de actuele omstandigheden op het gebied van beleidsregie en governance, want de ambities van de regionale visies jeugdhulp van de jeugdhulpregio Haaglanden en de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland zijn vergelijkbaar.
Sinds het raadsbesluit om het college opdracht te geven verder onderzoek te doen naar een eventuele overstap voor jeugd is er in de Leidse regio/Holland Rijnland geen nieuw regionaal afgestemd inkoopbeleid jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering vastgesteld. Zoals aangegeven in de vergelijking van beide jeugdhulpregio's (bijlage 4 p. 10), hebben veel jeugdhulpregio's, zo ook de jeugdhulpregio Holland Rijnland en de jeugdhulpregio Haaglanden, gewerkt aan regiovisies en zijn deze in 2021 door de betrokken raden vastgesteld. Het vaststellen van regiovisies is gebeurd op basis van de resolutie 'Norm voor opdrachtgeverschap' van de Vereniging Nederlandse Gemeenten. In deze visies moeten afspraken worden vastgelegd over hoe er regionaal en bovenregionaal duurzaam wordt samengewerkt. Gemeenten worden hierdoor gestimuleerd om na te denken over hoe samenwerking wordt ingezet voor het leveren van kwalitatief goede en betaalbare hulp en zorg die aansluit bij de behoeften van de jeugd.

De gemeente Voorschoten participeert als volwaardig partner in de jeugdhulpregio Haaglanden en heeft de regionaal afgestemde visie Jeugdzorg Haaglanden 2021-2026 vastgesteld. Hierin zijn als leidende principes en ambities vastgesteld:
- Normaliseren, versterken van het gewone opvoeden en opgroeien;
- Jeugdigen en hun ouders/opvoeders zijn het uitgangspunt;
- Kinderen groeien zo thuis mogelijk op, oplossingen dichtbij huis prevaleren;
- Breed kijken, met integrale zorg tijdig en passend oplossen;

- Duurzaam veilig opgroeien;
- Jeugdhulp en onderwijs werken effectief samen en
- De beste hulp voor de beste prijs en daarmee streven naar een betere kostenbeheersing.

De bovenregionale verantwoordelijkheden zijn gesloten jeugdhulp, gecertificeerde instellingen en continuïteitsvraagstukken bij zeer complexe hulpvragen. De samenwerking met de jeugdhulp aanbieders en gecertificeerde instellingen is dat er tweemaal per jaar via bestuurlijk overleg tussen gemeenten en jeugdhulpaanbieders plaatsvindt, gericht op ontwikkelingen in het zorglandschap.
Ook de gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland hebben een regionaal afgestemde visie "Samen voor de jeugd. Eenheid in verscheidenheid" vastgesteld. Deze regiovisie zegt ook te streven naar een kwalitatief goed en dekkend zorglandschap en te willen bijdragen aan het veilig en gezond opgroeien en haar doelstellingen zijn:

- Kind en gezin centraal en direct passende hulp dichtbij;
- Normaliseren en een passende onderwijsplek en
- Vroeg signalering en preventie.

De ambities van deze visies zijn vergelijkbaar en vormt daarmee geen belemmering voor een eventuele overstap. De bovenregionale verantwoordelijkheden en de samenwerking met de jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen zijn hetzelfde, want er wordt door Haaglanden en Holland Rijnland (verplicht) bovenregionaal op deze onderdelen samengewerkt.
In bijlage 4 is de regionale visie jeugdhulp Holland Rijnland ter informatie toegevoegd.

1.3 Het voorstel sluit aan bij de actuele omstandigheden op het gebied van beleidsregie en governance want met aanpassing van de governance afspraken en de wijziging van de juridische constructie van de inkoopsamenwerking naar een GR bedrijfvoeringsregeling door de jeugdhulpregio Holland Rijnland zijn meer heldere rollen en verantwoordelijkheden tussen beleid en inkoop ontstaan en wordt de kader stellende rol van de raad (nog) meer gewaarborgd.
Zoals aangegeven in de vergelijking van de jeugdhulpregio's (bijlage 4, p.13), zijn de governance en de juridische constructie van de inkoopsamenwerking van de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland de afgelopen periode heroverwogen en gewijzigd. Dit op basis van het wetsvoorstel 'verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'. Dit wetsvoorstel legt gemeenten de plicht op om regionaal samen te werken, gezamenlijk in te kopen voor een aantal vormen van zorg en daarvoor een aparte entiteit op te richten. Dat heeft ook om herijking van de governance ofwel samenwerkingsafspraken gevraagd.
De Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap (TWO) was belegd via de juridische constructie van een dienstverleningsovereenkomst onder de Gemeenschappelijke Regeling Holland Rijnland. De gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland hebben in 2021 besloten het vaststellen van beleid en de inkoop meer uit elkaar te trekken en daarmee de kaderstelling door gemeenteraden te versterken.

Voor de (technische) inkoop, contractmanagement, monitoring en facturering is besloten tot oprichting van de Gemeenschappelijke Regeling Service Organisatie Zorg Holland Rijnland (verder GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland), die dit doet voor de gezamenlijke veranderopgave voor de onderdelen:

- gespecialiseerde jeugdhulp (voor de twee sub regio's Leidse regio en de Duin- en Bollenstreek) en
- hulp in het gedwongen kader met een wettelijk verplicht regionaal kader (voor de drie sub regio's de Leidse regio, de Duin- en Bollenstreek en de Rijn- en Veenstreek[1]).

Dit is een GR bedrijfsvoering, de meest lichte vorm van een gemeenschappelijke regeling. Dit zoals de GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden ook een GR bedrijfsvoeringorganisatie is.
Er wordt al als zodanig gefunctioneerd, maar omdat de operationalisatie meer tijd heeft gevraagd dan verwacht, wordt deze per 1 januari 2023 verder geformaliseerd. Het inkoopproces voor nieuwe contracten per 2022 heeft in 2021 tijdsbeslag gevraagd. Daarnaast is er tijdsbeslag om de financiële verschuivingen tussen de betrokken gemeenten, de GR Holland Rijnland (inclusief TWO), GR Servicepunt 71 (die ook een aantal taken, bijvoorbeeld alle betalingen, in opdracht van de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland uitvoert voor alle betrokken gemeenten) en de nieuwe GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland te organiseren.
Behalve dat is besloten tot oprichting van een GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland is er ook een samenwerkingshandvest vastgesteld. Deze zijn ter informatie bijgevoegd in bijlage 5 en bijlage 6. De gemeenten van de drie sub regio's, de Leidse regio, de Duin- en Bollenstreek en de Rijn- en Veenstreek, hebben ervoor gekozen om gezamenlijk verantwoordelijk te zijn voor een evenwichtig zorglandschap in de hele regio en het voor het afstemmen van regionaal (inkoop) beleid jeugd te functioneren in sub regio's. Er is een Portefeuillehouders overleg (PHO) jeugd, gevormd door de wethouders jeugd, dat verantwoordelijk is voor de beleidsontwikkeling en dezelfde leden van dat PHO vormen het bestuur van de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland. Daarmee komen beleid en uitvoering samen in het bestuurlijk opdrachtgeverschap. (Dit in tegenstelling tot de situatie voorheen, waar het bestuur van de GR Holland Rijnland verantwoordelijk was voor de uitvoering en het PHO voor de beleidsontwikkeling). Dit is visueel gemaakt en ter informatie bijgevoegd in bijlage 7.
Deze aanpassing van de governance en de juridische constructie van de inkoopsamenwerking naar een GR bedrijfsvoering vormen geen belemmering voor een eventuele overstap. Door het meer uit elkaar trekken van het beleid en de inkoop, zijn meer heldere rollen en verantwoordelijkheden ontstaan. Doordat het (sub) regionaal afgestemde beleid door het college en daar waar nodig de raad, blijft worden vastgesteld, wordt de kader stellende taak van de raad (meer) gewaarborgd.

[1] De gemeente Nieuwkoop sluit vanaf 1 januari 2023 aan bij de werkwijze in de Rijnstreek.

1.4 Het voorstel sluit aan bij het gerealiseerde pro forma bestuurlijke commitment met de gemeenten van de jeugdhulpregio Haaglanden over afspraken over uittreden GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (inkoopsamenwerking) en programmabureau Haaglanden (beleidssamenwerking) per 31 december 2023.

De afgelopen periode is een verkenning tot uittreden van Voorschoten uit de Gemeenschappelijke Regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (verder GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden) (inkoopsamenwerking) en het programmabureau Haaglanden (beleidssamenwerking) uitgevoerd. Op bestuurlijk niveau is hierover gecommuniceerd met het (vorige) bestuur van de GR Serviceorganisatie Jeugdhulp Haaglanden. Ook is hierover met regelmaat gecommuniceerd tijdens bestuurlijk overleg jeugd Haaglanden en op management- en ambtelijk niveau.

Bij deze verkenning tot uittreden, is uitgegaan van wat formeel over uittreding is opgenomen in de GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden.

Om een zorgvuldige overstap te realiseren, is het van belang dat er bestuurlijk commitment is en dat er inzicht is, bij alle partners wat het proces vraagt, zowel van de kant van GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden als van de kant van de gemeente Voorschoten.

Om besluitvorming over een eventuele overstap per 2024 te kunnen realiseren, hebben wij pro forma verzoeken gedaan om inzicht te geven in het te betalen bedrag bij eventueel uittreden uit deze GR en het programmabureau. Dit omdat formele besluitvorming over uittreding uit deze GR gezien de vorming van nieuwe colleges en een nieuw GR bestuur (gepland 17 november a.s.) niet tijdig kon worden geregeld en later plaatsvindt.

Er is pro forma ambtelijk overeenstemming bij uittreden per 31 december 2023 over een uittreedsom voor deze GR van een te betalen bedrag van € 206.626 en dat er geen formatie wordt overgenomen door Voorschoten. Er is al overleg tussen beide Serviceorganisaties en Voorschoten vanwege de verkenning en na een eventueel besluit tot een overstap, worden de meer specifieke afspraken gemaakt en een projectorganisatie ingericht.

Er is pro forma overeenstemming bij uittreden per 31 december 2023 over een uittreedsom voor het programmabureau Haaglanden van € 37.432.

De incidentele impact van uittreden per 31 december 2023 uit de samenwerking voor inkoop (uittreden GR) en afstemming van beleid (uittreden programmaorganisatie) van de jeugdhulpregio Haaglanden is weergegeven onder Financiën.

1.5 Het voorstel sluit aan bij de formele opzegtermijn van de GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden.

Volgens artikel 20 van de GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden vindt uittreding plaats op 31 december van enig jaar, volgend op het jaar waarin het bestuur van het besluit tot uittreden in kennis is gesteld. Eventueel uittreden per 31 december 2023 betekent dat het bestuur uiterlijk 31 december 2022 door het college moet zijn geïnformeerd. Na een besluit over een eventuele

overstap voor jeugd door de raad, kan het college vervolgens een besluit tot uittreden nemen en het bestuur en de colleges voor 31 december 2022 informeren.

1.6 Het voorstel sluit juridisch gezien aan bij de beëindiging van de met jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen gesloten contracten.
De gemeenten van de jeugdhulpregio Haaglanden hebben voor de uitvoering van de jeugdhulp, jeugdhulpPlus, jeugdbescherming en jeugdreclassering contracten afgesloten met jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen. Daarbij is er sprake van twee soorten contracten die elk een eigen looptijd en opzeggingsregime kennen. Uit het oogpunt van een zorgvuldig proces, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van de gecontracteerde partijen, kunnen alle contracten per 31 december 2023 worden beëindigd door deze uiterlijk 1 juli 2023 op te zeggen. De beëindiging van de contracten sluit daarmee naadloos aan op de datum van toetreding tot de GR SOZ HR (inkoopsamenwerking) en tot het Jeugdteam Leidse regio (beleidssamenwerking).

1.7 Het voorstel sluit aan bij het gerealiseerde pro forma bestuurlijke commitment met de gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland over afspraken over toetreden tot de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (inkoopsamenwerking) en de gemeenten van de sub jeugdhulpregio Leidse regio over afspraken over toetreden tot het Jeugdteam Leidse regio (beleidssamenwerking) per 1 januari 2024.
De afgelopen periode is een verkenning tot toetreden van Voorschoten tot de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (verder GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (inkoopsamenwerking) en het Jeugdteam Leidse regio (beleidssamenwerking) opgestart. Op bestuurlijk niveau is overleg geweest over deze verkenning van Voorschoten met het bestuur van de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland. Ook is tijdens het bestuurlijk overleg sociaal domein Leidse regio en op management- en ambtelijk niveau de afgelopen periode meerdere keren gecommuniceerd dat deze verkenning wordt uitgevoerd.
Bij deze verkenning tot toetreden, is uitgegaan van wat formeel over intreden is opgenomen in de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland.
Om een zorgvuldige overstap te realiseren, is het van belang dat er bestuurlijk commitment is en dat er inzicht is, bij alle partners wat het proces vraagt, zowel van de kant van GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland als van de kant van de gemeente Voorschoten.
Het bestuurlijk overleg sociaal domein van de gemeenten van de Leidse regio is op 15 september jl. akkoord gegaan met toetreden van Voorschoten per 1 januari 2024 tot het jeugdteam Leidse regio onder de voorwaarden dat Voorschoten zich committeert aan het vastgestelde (sub)jeugdhulpbeleid, de governance afspraken en de vastgestelde financiële verdeling van de kosten en inzet capaciteit Jeugdteam Leidse regio.
Het PHO Jeugd/ bestuur van de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland is 13 oktober jl. akkoord gegaan met toetreden van Voorschoten per 1 januari 2024 tot de GR

Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland onder de voorwaarden dat Voorschoten zich committeert aan het vastgestelde (sub) regionale jeugdhulpbeleid, de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland, de governance afspraken, de vastgestelde financiële verdeling van de kosten van de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland en de incidentele kosten van het invlechten van Voorschoten in de samenwerking. Deze kosten zijn geraamd op ca. € 118.000. Het besluit tot formele toetreding tot de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland moet nog worden geëffectueerd door besluitvorming in de colleges en raden, zie argument 1.8
Het is voor Voorschoten mogelijk om vanaf het moment van een eventuele overstap verder als volwaardig partner mee te bouwen aan doorontwikkeling van de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland.
De incidentele en structurele impact van toetreden in de samenwerking van de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland is weergegeven onder Financiën.

1.8 Aansluiten bij GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland is formeel mogelijk en de gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland hebben het voornemen om deze GR in de loop van 2023 aan te passen per 1 januari 2024.
Volgens artikel 20 van de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland is toetreding van een gemeente formeel mogelijk per 1 januari van enig jaar en is daarvoor instemming benodigd van de al aan de regeling deelnemende (12) colleges en Voorschoten. Het vraagt aanpassing van deze GR en daarmee een traject waarbij, naast besluitvorming door de betrokken 13 colleges, ook een zienswijze van de betrokken 13 raden wordt gevraagd, voordat de betrokken colleges definitief kunnen besluiten. De gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland hebben het voornemen om de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland op enkele schoonheidsfouten en naar aanleiding van de op 1 juli 2022 gewijzigde Wet gemeenschappelijke regeling aan te passen in 2023. Een eventuele toetreding van Voorschoten en de aanpassing van deze GR kan worden gecombineerd. Een traject dient uiterlijk 31 december 2023 te zijn afgerond.

1.9 Het voorstel sluit aan bij de mogelijkheid om inkoop technisch toe te treden tot de huidige contracten jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering van de gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland per 1 januari 2024.
De wijze van inkoop voor jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering die is toegepast door de gemeenten van de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland laat contractuitbreiding toe. Overheidsopdrachten die zijn aanbesteed, mogen conform hoofdstuk 2.5 Aanbestedingswet 2012 maar met een bepaald percentage wijzigen zonder nieuwe aanbesteding. Op 'open house' contracten, zoals in de jeugdhulpregio Holland Rijnland bij de contractering is gebruikt, is dat deel van de Aanbestedingswet niet van toepassing. Daarnaast laten de contracten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland formeel toetreding toe. In artikel 13 van de algemene overeenkomst is opgenomen dat gedurende de looptijd van de overeenkomst nieuwe gemeenten kunnen toetreden. Dit betekent dat bij een eventuele overstap voor jeugd door

Voorschoten, de gemeente Voorschoten voor alle 7 segmenten bij de contracten kan toetreden. In praktijk is er overlap en is een groot aantal van de gecontracteerde jeugdhulpaanbieders, en zijn alle gecertificeerde instellingen, zowel via de jeugdhulpregio Haaglanden als de jeugdhulpregio Holland Rijnland gecontracteerd.
Bij een eventuele overstap wordt een zorgvuldig proces doorlopen en gecommuniceerd met deze aanbieders en gecertificeerde instellingen, in overleg en samenwerking met de beide serviceorganisaties, om zo veel als mogelijk is, recht te doen aan hun belangen en zorgcontinuïteit voor jeugdigen uit Voorschoten te waarborgen. Het kan zijn dat bij een eventuele overstap door Voorschoten per 31 december 2023 jeugdigen uit Voorschoten in zorg zijn bij jeugdhulpaanbieders die (nog) niet zijn gecontracteerd via Holland Rijnland. Jeugdhulp is een markt en jeugdhulpaanbieders besluiten uiteindelijk zelf of zij zich willen aanmelden voor een contract. Als zij dat willen, kan worden getoetst of zij hiervoor in aanmerking komen. Als zij dit niet willen en/of niet door de toetsing komen, zijn de opties beschikbaar dat zij, óf binnen een vastgestelde termijn het traject kunnen afronden, óf onderaannemerschap regelen óf warme overdracht organiseren naar een andere gecontracteerde aanbieder. Bij gebrek aan mogelijkheden is een Persoonsgebondenbudget is ook een optie.

1.10 De beoogde overstap van jeugdhulpregio heeft als primaire insteek meer mogelijkheden tot sturing binnen de kolom jeugd en op termijn tussen de kolommen sociaal domein te realiseren maar sturing en stroomlijning van de kostenontwikkeling is urgent en noodzakelijk voor Voorschoten en daarom hebben de wijze van sturing met budgetplafonds per aanbieder, meer stringente uitvoering van het contractmanagement en de gehanteerde tariefdifferentiatie van de Leidse regio/Holland Rijnland de voorkeur.
Op basis van de Jeugdwet hebben gemeenten een zorgplicht op het gebied van jeugdhulp en leveringsplicht op het gebied van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Daarnaast is er sprake van meerdere wettelijke verwijzers naar jeugdhulp. Naast jeugdconsulenten (gemeentelijke toegang) kunnen ook huisartsen, medisch specialisten, jeugdartsen en gecertificeerde instellingen (artikel 2.6 lid 1 sub g Jeugdwet) rechtstreeks verwijzen naar specialistische jeugdhulp die een gemeente heeft ingekocht. Het sturen op en realiseren van effectieve en efficiënte jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering is daarom complex. Hierbij wordt zowel lokaal, als regionaal, geacteerd.
Sturing en stroomlijnen van de kostenontwikkeling jeugdhulp is van urgent en noodzakelijk belang voor de gemeente Voorschoten, zeker gezien de kostenontwikkelingen jeugdhulp van de afgelopen jaren.

Voor de onderdelen waaraan de gemeente Voorschoten lokaal sturing kan geven, is eerder een actieplan jeugd vastgesteld met maatregelen gericht op de thema's preventie, doorontwikkeling toegang, integrale zorg en ondersteuning en begrenzing van jeugdhulp. Aanvullend is een

voorstel kostenombuigingen jeugd in 2021 vastgesteld. Hierin zijn maatregelen opgenomen gericht op verdieping van de thema's instroom/toegang, geïndiceerde zorg en uitstroom.

Voor de onderdelen waaraan regionaal sturing kan worden gegeven, is in de eerste fase van het onderzoek naar een eventuele overstap vastgesteld dat de (sub)regionale aanpak van sturing en stroomlijning grotendeels vergelijkbaar is. In beide regio's en bij alle betrokken gemeenten bestaat een groot urgentiebesef en noodzaak tot het realiseren van een toekomstbestendig en betaalbaar jeugdhulpstelsel. Beide regio's sturen op het regisseren van regionale maatregelen als gezamenlijke lobby richting Rijk en andere partijen, doorontwikkeling van de inkoop, verbetering van rechtmatigheid van contractering, het houden van ontwikkeltafels met jeugdhulpaanbieders en het uitwisselen van ervaringen met uitvoering van maatregelen gericht op sturing door preventie, de (gemeentelijke) toegang, doorstroom en begrenzing.
Zoals eerder vastgesteld, stuurt de Leidse regio/Holland Rijnland samenwerking financieel strenger door het hanteren van budgetplafonds per aanbieder en clientstops en meer stringente uitvoering van contractmanagement. De clientstops worden gemitigeerd via toepassing van de 'nee tenzij' regeling voor acute zorgvraag van individuele jeugdigen. Hiermee kan, met akkoord van de betreffende gemeente, zorg worden ingezet en bekostigd boven de maximale bestedingsruimte van een aanbieder. Dit gebeurt via beoordeling door de jeugdconsulenten en vraagt wel werk.
Wachttijden en wachtlijsten bij vooral hoog-specialistische zorg zijn een bovenregionaal/landelijk probleem met verschillende oorzaken. Iedere regio, ook Holland Rijnland, heeft een expertise team dat zich inzet dat ieder kind passende hulp ontvangt, ongeacht de complexiteit van de zorgvraag. Via de beschikbaarheidswijzer Holland Rijnland wordt gebundeld informatie over wachttijden bij gecontracteerde partners aangegeven.
Via de regio Haaglanden samenwerking wordt gestuurd via toepassing van het normenkader. Als bij afhandeling van een toewijzing blijkt dat er buiten dit normenkader wordt geleverd, wordt overleg gevoerd door jeugdconsulenten met de jeugdhulpaanbieder. Strengere sturing en stringenter uitvoeren van contractmanagement krijgen de voorkeur.
Zoals eerder ook vastgesteld, zijn de kosten van ondersteuning lastig te vergelijken en is de tariefstelling voor het deel jeugdhulp anders. Beide regio's werken met een inspanningsgerichte bekostiging (prijs x hoeveelheid). Vastgesteld is dat de regio Haaglanden meer variantie kent tussen de producten en dat Holland Rijnland meer gedifferentieerd werkt per product en per product een onderscheid maakt in opleidingsniveau. Dat laatste krijgt de voorkeur vanwege meer mogelijkheden van maatwerkproducten op clientniveau.
Strenger sturen via budgetplafonds per aanbieder en meer stringente uitvoering van het contractmanagement leidt in eerste instantie tot hogere structurele kosten (de jaarlijkse kosten van de beoogde serviceorganisatie zijn hoger dan die van de huidige serviceorganisatie) maar leidt naar verwachting tot inverdieneffecten. Dit is onder Financiën uitgewerkt *1.1*

Kanttekeningen

1.1 Het uitvoeren van een besluit tot een eventuele overstap naar de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland van de jeugdhulpregio Haaglanden heeft impact op alle betrokken partijen en gaat uit van waarborgen van zorgcontinuïteit voor jeugdigen uit Voorschoten en een zorgvuldig proces voor alle betrokken partners.

Er is een transitie- en implementatieplan opgesteld dat via een projectorganisatie binnen de organisatie Voorschoten wordt uitgevoerd en wordt gemonitord. Zoals eerder aangegeven, wordt daarnaast ook een gezamenlijke projectorganisatie met de Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland, Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden en Voorschoten ingericht om alle activiteiten in afstemming uit te voeren.

1.2 Het nemen van een besluit tot een eventuele overstap naar de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland betekent een pro forma besluit dat wordt uitgetreden uit de GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden en toegetreden tot de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland en vraagt later formele besluitvorming waarbij de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt toegepast.

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Deze wetswijziging heeft als doel de democratische legitimiteit te versterken en onder andere de kader stellende en controlerende rol van gemeenteraden te versterken. Zo heeft de raad door de wijziging van de Wgr onder andere het recht gekregen om binnen een termijn van 8 weken na toezending van de ontwerpregeling (bij het treffen, wijzigen en toe- en uittreden) een zienswijze naar voren te brengen. Onder argument 1.8 is al aangegeven dat raden een zienswijze kunnen geven op het besluit om toe te treden. Dit besluit over een eventuele overstap voor jeugd betekent pro forma instemming van de raad dat wordt uitgetreden bij de GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden en wordt toegetreden tot de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland. Gezien het gerealiseerde pro forma bestuurlijke commitment in beide regio's en de samenloop van alle omstandigheden is een besluit over een eventuele overstap per 1 januari 2024 nu opportuun. Bij uitwerking van dit besluit wordt de Wgr conform toegepast.

1.3 Het uitvoeren van een besluit tot een eventuele overstap naar de jeugdhulpregio Leidse regio-Holland Rijnland heeft incidenteel impact op de interne organisatie van Voorschoten en structureel vooral impact op het Domein Mens en Samenleving.

Het uitvoeren van alle activiteiten voor een transitie en implementatie vraagt incidenteel in 2023 capaciteit op verschillende expertises, integraal door de organisatie, die maar ten dele beschikbaar is en in een tijdklem moet worden uitgevoerd.

Per 2024 heeft het ook structureel impact vooral op het Domein Mens en Samenleving, omdat zij zowel voor Voorschoten, als voor Wassenaar werken en iedere gemeente in een andere regio samenwerkt voor jeugd. Er is sprake van een andere wijze van sturing en een andere

taakverdeling tussen de serviceorganisaties die van invloed is op beleid en de uitvoering (werkwijze van jeugdconsulenten en administratie) en de bijdrage aan de serviceorganisatie. De verwachte incidentele en structurele impact is met de vork geraamd (uitgaande van instandhouding DvO taken Mens en Samenleving met Wassenaar) en weergegeven onder Financiën.

1.4 Het uitvoeren van een besluit tot een eventuele overstap voor jeugd staat los van doorontwikkeling van de toegang 0-100 Voorschoten onderdeel jeugd en de relatie met Voorschoten Voor Elkaar.
Een eventueel besluit tot een samenwerking voor de gezamenlijke inkoop en afstemming van beleid jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering met de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland betekent niet dat wordt samengewerkt voor de toegang jeugd.
De gemeentelijke toegang jeugd Voorschoten blijft lokaal 0-100 worden georganiseerd via Voorschoten Voor Elkaar en is in doorontwikkeling. In bijlage 8 is deze ter informatie visueel weergegeven.
De gemeenten van de Leidse regio organiseren de gemeentelijke toegang jeugd 0-18 gezamenlijk en hebben deze ook gezamenlijk ingekocht (bij een samenwerking van Cardea, Kwadraad, Mee en Gemiva) en georganiseerd via een Stichting Jeugdteams Leidse regio per 1 juli 2021. Zij bieden op 9 locaties in de gemeenten via de Jeugdteams, consultatie, advies, ambulante jeugdhulp en verwijzen eventueel naar meer specialistische jeugdhulp.

1.5 Een integrale sturing op het sociaal domein blijft voor Voorschoten voorlopig nog complex.
Omdat voorlopig nog sprake is van meerdere partijen en samenwerkingsverbanden op het gebied van het sociaal domein is een effectieve, integrale sturing, vanwege deze differentiatie en daarmee gepaard gaande bestuurlijke drukte, ook bij een eventuele overstap voor jeugd, nog complex. Omdat Voorschoten daarnaast al heeft besloten voor de gezamenlijke inkoop en afstemming van beleid Wmo per 2023 te gaan samenwerken met de gemeenten van de Leidse regio en taken worden overgebracht, worden er stappen gezet.

Communicatie/Inwonersparticipatie
Zoals eerder aangegeven, is er de afgelopen periode overleg gevoerd met alle betrokken partijen, de gemeenten van de jeugdhulpregio Haaglanden, de GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden, de gemeenten van de jeugdhulpregio Leidse/Holland Rijnland en de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland over de verkenning van Voorschoten over uittreding en/of toetreding van Voorschoten voor de inkoop en de beleidssamenwerking jeugd. Zoals aangegeven, heeft dit geleid tot pro forma bestuurlijk commitment over de afspraken voor een eventuele overstap van de jeugdhulpregio Haaglanden naar die van de Leidse regio/Holland Rijnland door Voorschoten per 1 januari 2024. Er is op bestuurlijk, management en ambtelijk niveau de afgelopen periode gecommuniceerd over deze verkenning van Voorschoten over een

eventuele overstap van jeugdhulpregio met de betrokken partners, de lokale betrokken partijen jeugd, bijvoorbeeld de huisartsen Voorschoten en Voorschoten Voor Elkaar, samenwerkingspartner Wassenaar en de interne organisatie Voorschoten.

Er is de afgelopen periode met regelmaat overleg geweest met de ASD Voorschoten om bij te praten over de ontwikkelingen. De ASD Voorschoten heeft aangegeven zich adequaat geïnformeerd te voelen en wordt ook over een vervolg graag passend geïnformeerd. De ASD Voorschoten blijft bij het standpunt in principe positief tegenover een eventuele overstap voor jeugd te staan. De ASD Voorschoten heeft meegegeven om naast kwaliteit, ook bereikbaarheid en toegankelijkheid te waarborgen bij een koersverlegging naar Leidse regio. De bereikbaarheid en toegankelijkheid bij een overstap voor jeugd wijzigen niet. De toegang 0-100 (jeugd/Wmo) blijft lokaal belegd via Voorschoten Voor Elkaar. De ASD Voorschoten is zeer geïnteresseerd in de doorontwikkeling van de toegang. Zij kan zich aansluiten bij de conclusie dat de kwaliteit van de ondersteuning minimaal vergelijkbaar kan worden gerealiseerd (het zijn vrijwel dezelfde jeugdhulpaanbieders) en onderschrijft de aangegeven voordelen van een eventuele overstap voor jeugd. Bij het uitvoeren van een eventuele overstap, vindt zij het waarborgen van zorgcontinuïteit van jeugdigen van groot belang. Zij is ervan overtuigd dat dit uitgangspunt wordt geëffectueerd, als tot een eventuele overstap wordt besloten. Kortom, de inbreng van de ASD Voorschoten wordt bij een eventuele overstap voor jeugd gewaarborgd.

Na een besluit volgt een intensieve periode van communicatie richting alle genoemde betrokken partijen en vooral ook gecontracteerde jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen. Deze communicatie wordt gedifferentieerd naar betrokkenheid en belangen. Naast een zorgvuldige communicatie door Voorschoten zelf, wordt bijvoorbeeld ook gecommuniceerd via de ontwikkeltafels georganiseerd door de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland, zodat ook jeugdhulpaanbieders en gecertifieerde instellingen zo adequaat mogelijk worden geïnformeerd en alle benodigde processen zo zorgvuldig mogelijk kunnen verlopen.
Communicatie richting betrokken cliënten wordt in eerste instantie via de betrokken jeugdhulpaanbieders gedaan. Afhankelijk van de situatie gebeurt dit door Voorschoten en in individuele gevallen via de jeugdconsulenten.
De kernboodschap is als volgt. In het coalitieakkoord van de gemeente Voorschoten is de verlegging van de focus naar de Leidse regio voor het sociaal domein opgenomen. Nu zijn deze taken nog versnipperd georganiseerd met gemeenten van de Leidse/Holland Rijnland regio en gemeenten van de Haaglandse regio. Met (meer) bundeling van samenwerking(en) sociaal domein in één regio, verwacht de gemeente Voorschoten meer sturingsmogelijkheden binnen, en op termijn tussen, de kolommen Werk & Inkomen, Wmo en jeugd te realiseren. Dit komt naar verwachting (de zorg voor) onze inwoners ten goede en biedt (meer) eenduidigheid aan betrokken organisaties en professionals.

Deze kernboodschap wordt gedifferentieerd uitgedragen naar betrokken partijen al naar gelang hun van mate van betrokkenheid en belangen.
Er volgt een piekbelasting in december 2022 en heel 2023, met mogelijk uitloop begin 2024.

Financiën
Aan de overstap naar de andere samenwerking zijn financiële consequenties verbonden, zowel structureel als incidenteel. Onderstaande tabel geeft dit beknopt weer, waarna vervolgens de diverse onderdelen worden toegelicht.

Structureel effect *(+ = voordeel, - = nadeel)*		**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
S1	Besparing op Zorg in Natura	357.000	668.000	668.000	668.000
S2	Besparing op capaciteit uitvoering	61.000	61.000	61.000	61.000
S3	Bijdrage aan de GR SOZ HR	-121.000	-121.000	-121.000	-121.000
S4	Efficiencyverlies capaciteit beleid	-39.000	-39.000	-39.000	-39.000
S5	Bijdrage aan de sub regio Leidse regio	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
	Totaal	**258.000**	**569.000**	**569.000**	**569.000**

Incidenteel effect		**2023/2024**
I1	Uittreding GR SBJH en PB	-244.000
I2	Toetreden GR SOZ HR	-118.000
I3	Toetreden subregio Leidse regio	0
I4	Projectorganisatie intern Voorschoten	-371.000
I5	Besluitvorming GR SOZ HR	PM.
I6	Inzet traject HR	PM.
I7	Onvoorzien	-74.000
	Totaal	**-807.000**

Ad S1.
Een overstap van regio Haaglanden naar Holland Rijnland heeft effect op de kosten voor de Zorg in Natura (ZIN). Om hier een uitspraak over te kunnen doen, zijn de totale kosten per regio aan ZIN, zoals opgenomen in de jaarverantwoordingen, van de jaren 2016 en 2021 met elkaar vergeleken. Op basis van het aantal jeugdigen in de regio, zoals gepubliceerd door het CBS, zijn de gemiddelde jeugdzorguitgaven per jeugdige berekend. Hieruit blijkt dat de gemiddelde kosten per jongere in de regio Holland Rijnland, en dus de tarieven, zo'n 29% lager ligt dan in Haaglanden. Holland Rijnland kent een andere tariefstructuur. Daarbij wordt meer

gedifferentieerd gewerkt per product. Dit betekent dat er binnen producten een onderscheid wordt gemaakt in het in te zetten opleidingsniveau. Hiermee ontstaan er maatwerkproducten op cliëntniveau.
Op basis van het bovenstaande mag worden verwacht dat een overstap naar de Leidse regio, door de andere tariefstelling, kan leiden tot zorguitgaven voor jeugdzorg in natura die in het meest gunstige geval structureel 29% lager uitpakken.
Op basis van het voorzichtigheidsprincipe is in de berekening uitgegaan van een structureel te realiseren kostenreductie van 14% (50% van 29%). Omdat 2024 een overgangsjaar wordt, is uitgegaan van 7% kostenreductie. In het overgangsjaar zijn er mogelijk tijdelijk hogere kosten door de afwikkelingsfase en eventueel gebruik voor persoonsgebonden budgetten (PGB's), voor cliënten die niet van dezelfde zorgaanbieder gebruik kunnen maken in Holland Rijnland.

Ad S2.
De nieuwe serviceorganisatie verzorgt een deel van de administratieve taken die nu bij de gemeente zelf liggen. Met de overstap is er minder eigen personele inzet nodig op de administratie. De personeelsformatie kan daardoor met 1 fte omlaag.

Ad S3.
De bijdrage aan de nieuwe serviceorganisatie ligt hoger dan aan de huidige serviceorganisatie. Dit is te verklaren doordat er ook extra taken worden uitgevoerd, zoals een deel van de administratie en meer stringent contractmanagement. Zie hiervoor ook de toelichting op onderdeel S2.

Ad S4 en S5.
Naast de bijdrage aan de inkoopsamenwerking (GR), betaalt de gemeente nu ook een bijdrage aan de beleidssamenwerking (het Programmabureau verder PB). In de regio Holland Rijnland is er geen Programmabureau, maar zijn er drie subregio's, met ieder een beleidsteam, waardoor Voorschoten een bijdrage moet betalen aan die van de Leidse regio. Net zoals in de huidige situatie moet bij een eventuele overstap ook capaciteit worden geleverd. Er is sprake van efficiencyverlies beleidscapaciteit omdat tot nu toe voor twee gemeenten in één regio wordt geparticipeerd. Dit brengt hogere lasten met zich mee (S4). Daarnaast is de bijdrage ook hoger dan de bijdrage aan het Programmabureau (S5).

Totaal
Per saldo is de verwachting dat op basis van de huidig bekende gegevens, de overstap naar de regio Holland Rijnland een structureel voordeel op de begroting oplevert.

Ad I1.
Uittreding uit de huidige serviceorganisatie en de beleidssamenwerking brengt kosten met zich mee. In de GR regeling is beschreven waar deze uittreedsom uit bestaat. De huidige kosten zijn gebaseerd op de Begrotingen 2023 van beiden. Dit wijzigt nog naar aanleiding van de aangepaste begrotingen 2023 van beide organisaties.

Ad I2 en I3
Toetreden tot de beoogde serviceorganisatie (GR) brengt eveneens kosten met zich mee. Op basis van een opgave van de Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland bedragen deze kosten ca.€ 118.000. Aan toetreden tot de sub regio Leidse regio zijn geen kosten verbonden.

Ad I4.
Om de overgang tussen de beide serviceorganisaties soepel te laten verlopen, is er op verschillende onderdelen tijdelijk aanvullende formatie nodig. Dit betreft taken op het gebied van zowel beleid, kwaliteit, contractmanagement, administratie en projectleiding en ondersteuning. De kosten voor de projectleiding en -ondersteuning in 2023 is hierin niet meegenomen, omdat deze al in de Programmabegroting 2023 zijn opgenomen.

Ad I5 en I6.
Binnen de Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland moet de aanpassing van de GR en als onderdeel daarvan, de toetreding van Voorschoten worden voorbereid, waarbij alle dertien betrokken gemeenteraden een besluit moeten nemen. Mogelijk komen hier nog kosten uit voort. Naar verwachting zijn die kosten gering, maar vooralsnog is hiervoor een PM-post opgenomen. Hetzelfde geldt voor de mogelijke tijdelijke inzet van een HR-consulent, in verband met aanpassing van de formatie.

Ad I7.
Voor de post onvoorzien wordt vooralsnog 10% van de lasten aangehouden.

Conclusie
Op basis van de huidige gegevens en gehanteerde rekenmethode, is de verwachting dat een overstap naar de nieuwe jeugdhulpregio een structurele ruimte in de begroting zal opleveren van € 569.000. Deze besparing zit voornamelijk in de kostenbesparing op de Zorg in Natura, waarbij al een flinke afslag is genomen op de potentiële besparing.
Om de overstap te realiseren, moeten er incidenteel kosten worden gemaakt welke worden geraamd op totaal € 807.000. Omdat dit incidentele kosten betreft, kunnen deze worden gedekt middels inzet van een reserve. De reserve sociaal domein heeft voldoende saldo om deze lasten te kunnen dekken. Verwacht wordt dat deze kosten in 2 jaar tijd kunnen worden terugverdiend.

Bij dit voorstel is een begrotingswijziging opgenomen waarmee de incidentele lasten inclusief dekking op de begroting worden gebracht (bijlage 9). Naar verwachting valt 80% (€ 646.000) in 2023 en 20% (€ 161.000) in 2024. De bijgevoegde begrotingswijziging wijzigt de begroting 2023. Het resterende deel voor 2024 wordt bij de Kadernota 2024 verwerkt. Het structureel effect is niet opgenomen in deze wijziging. Bij een positief besluit op dit voorstel wordt dit op zijn vroegst bij de Kadernota 2024 verwerkt.

Juridisch kader
Jeugdwet artikel 2.6 en 2.8.
Wet gemeenschappelijke regelingen artikel 1 lid 2 en 3
Gemeenschappelijke Regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden
Gemeenschappelijke Regeling Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland

Risico's
1.1 Op 12 mei jl. hebben staatssecretaris Van Ooijen (VWS) en minister Weerwind (Rechtsbescherming) de Tweede Kamer een brief gestuurd met hun visie op het stelsel van jeugdzorg en hervormingen van het stelsel die volgens de bewindspersonen nodig zijn voor een goed functionerend en houdbaar stelsel.
Het is nog niet precies duidelijk wanneer en tot welke hervormingen wordt besloten en wat de impact daarvan is. Partijen hebben het overleg over een hervormingsagenda jeugd wel weer opgestart. De maatregelen die waarschijnlijk worden opgenomen in de hervormingsagenda, zijn in lijn met de sturings- en kostenombuigende maatregelen waar Voorschoten aan werkt. Eventueel overeen te komen hervormingen, raken alle jeugdhulpregio's en gemeenten en het risico is daarom acceptabel.

1.2 Het realiseren van een eventuele overstap van jeugdhulpregio is een gecompliceerd traject dat weinig gemeenten hebben gedaan en impact heeft op de gecontracteerde jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen dat voorafgaand niet volledig is in te schatten.
Het merendeel van de betrokken aanbieders heeft al een contract via de jeugdhulpregio Holland Rijnland, waaraan Voorschoten wordt toegevoegd. Maar het heeft wel impact en vraagt ook inzet van betrokken aanbieders. Via een zorgvuldig communicatietraject door Voorschoten, in samenwerking met de GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland en de GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden, wordt geprobeerd om alle benodigde processen bij het opzeggen en aangaan van contracten, zo adequaat en zorgvuldig mogelijk te laten verlopen.

Als zich ontwikkelingen voordoen, worden in overleg mitigerende maatregelen genomen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A.R. de Graaf,	drs. N. Stemerdink,
Gemeentesecretaris	burgemeester

Besluit

Zaaknummer: Z/48022/322128

De raad der gemeente Voorschoten;

Gelet op de Jeugdwet, Wet gemeenschappelijke regelingen, Gemeenschappelijke Regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden, Gemeenschappelijke Regeling Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 1 november 2022,

besluit:

1. Voor de gezamenlijke inkoop en afstemming van beleid van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering met ingang van 1 januari 2024 in plaats van met de jeugdhulpregio Haaglanden, te gaan samenwerken met de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland en het college opdracht te geven tot het verder uitwerken van:
   a. Uittreden uit het programmabureau Jeugd Haaglanden per 31 december 2023;
   b. Uittreden uit de Gemeenschappelijke Regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden per 31 december 2023
   c. Opzeggen van de huidige contracten jeugdhulp en jeugdPlus met de betrokken jeugdhulporganisaties en jeugdbescherming en jeugdreclassering met de betrokken gecertificeerde instellingen via de Haaglandensamenwerking per 31 december 2023;
   d. Toetreden tot het programma jeugd Leidse regio per 1 januari 2024;
   e. Toetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland per 1 januari 2024;
   f. Toetreden tot de contracten jeugdhulp met de betrokken jeugdhulporganisaties en jeugdbescherming en jeugdreclassering met de betrokken gecertificeerde instellingen via de Holland Rijnlandsamenwerking per 1 januari 2024.
2. In 2023 een incidenteel bedrag van € 646.000 beschikbaar te stellen door verhoging van de lasten op Programma 6;
3. De lasten te dekken middels een onttrekking uit de Bestemmingsreserve Sociaal Domein;
4. De Programmabegroting 2023 te wijzigen conform de bij dit besluit horende begrotingswijziging;
5. De financiële consequenties voor 2024 en verder te verwerken in bij de Kadernota 2024.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op 8 december 2022

de griffier,	de voorzitter,
drs. B.J. Urban	drs. N. Stemerdink